Anul al 55-lea 14 Pagini EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei 14 Pagini Nr. 88 Miercuri 30 Martie 1938
P IIII
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/932

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE LA „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" ȘI AL TINERETULUI" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 Lei pentru 12 luni în țară

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

SPECULA

In multe direcțiuni de interes general s'a făcut și se face mai mult sau mai puțin.

Există însă o chestiune de interes capital pentru întreaga populație, în care nu s'a făcut și nu se face nimic.

Este specula.

De multă vreme, în acest domeniu totul s'a redus la legi, regulamente, ordonanțe, discursuri, asigurări, făgăduieli, comisiuni, diurne, tarife fixate și violate.

Dimpotrivă, printr'o stranie sfidare a legalității și a autorității, specula a activat și mai vârtos de câte ori s'a schițat o amenințare oficială contra ei.

Dacă s'ar pune pe două coloane demersurile timide ale autorităților îndreptățite și îndatorate să combată cu stăruință și energie pe cel mai periculos inamic economic, și creșterile periodice ale prețurilor în cursul ultimelor două decenii, s'ar obține un tablou, care ar fi comic dacă n'ar înfățișa tragedia consumatorului român, lipsit continuu de ocrotire efectivă contra ravagiilor acestei plăgi.

Dar ea atinge, într'o parte foarte însemnată, și producțiunea națională, ceeace agravează această primejdie cronică.

Singurul beneficiar este microbul tot mai puternic față de slăbiciunea permanentă a serului preventiv și represiv.

Acest microb este în cele mai multe cazuri, intermediarul.

Cel lipsit de capital, de muncă, de risc și de scrupule.

Cel care n'are decât de câștigat.

Speculând nevoile și greutățile producătorului, împovărat de impozite fără să fie apărat de speculanți, achiziționându-i roadele sacrificiilor și forțărilor pe prețuri derizorii, adesea sub cost, el le impune consumatorului constrâns pe prețuri exorbitante, adesea revoltătoare.

Bizuindu-se pe lipsa de solidaritate a producătorilor pe specialități, pe lipsa spiritului de organizare a desfacerii directe a produselor, pe lipsa de reprimare generală și severă, operează de multă vreme fără frică și fără sfârșit.

Nu există infracțiune continuă în care impunitatea să fie continuă, cum este în materie de specula.

Când s'a dresat un procesverbal contra unui speculant și când s'a putut citi o condamnare contra lui?

Din toate punctele țării, primim comunicări despre deslănțuirea unei noui ofensive a acestui flagel, despre spor uri de prețuri dela zi la zi, cu diferențe ce ar putea să fie calificate patologice, dacă nu s'ar ști că se datoresc unei indiferențe cu atât mai condamnabilă, cu cât atacă în prima linie alimentele și obiectele de primă necesitate, lovind astfel mai ales în populația cu mijloace puține și cu familii numeroase.

Avea deci dreptate părintele cu o casă de copii, care preconiza prin ziarul nostru subordonarea grabnică și serioasă a preocupărilor de a se oferi Capitalei o urbanistică cât mai modernă, inoportună când este prea greu de suportat, preocupărilor de a asigura locuitorilor săi o profilaxie hotărâtă și efectivă contra speculei endemice și progresive, ale cărei ravagii ating indirect însăși sănătatea fizică și morală a populației noastre.

Aude cineva? Înțelege cineva? Va lua cineva odată taurul de coarne?

Ninge la Predeal și Sinaia

Predeal, 27 Martie

Azi la ora 10 dim., a început să ningă în localitate și în împrejurimi, ca în toiul iernei.

La ora 9 seara, grosimea stratului de zăpadă era de 30 cm.

Sinaia, 27 Martie

După zilele calde de primăvară din săptămâna trecută, atât în localitate, cât și în regiune, a revenit iarna.

Astăzi la amiază a început să ningă, zăpada transformându-se în lapoviță. La munte zăpada s'a depus într'un strat destul de gros.

SCRISORI DIN PARIS

Problema franco-italiană

de RENE SAIVE

Paris, Martie

Partizanii unei apropieri franco-italiene sunt — mai e nevoie s'o supunem — foarte numeroși în Franța. Această apropiere nu este oare în firea lucrurilor? Și se poate admite ca două popoare, ale căror afinități, culturale, religioase și chiar etnice sunt evidente, să stăruie la infinit într'o dușmănie ireductibilă? La drept vorbind, nimeni n'o crede.

Ne vom abține cu grijă dela orice comentar în privința acestei chestiuni spinoase a apropierei. Ne vom mărgini să subliniem câteva din greutățile cari pentru moment se opun la o politică de împăciuire. Cum se va pune deci problema pentru Franța?

Un fapt care complică ciudat lucrurile este existența axei Roma-Berlin. Această axă a fost supusă unei cumplite încercări: Anschlussul. Dar trebuie să constatăm că Anschlussul n'a sfărâmat axa. Unii pretind chiar că a întărit-o. Ori cum ar sta lucrurile, Franța se găsește în fața unei Italii, care pare strâns solidară cu Germania, atât de solidară, încât a consimțit să facă acesteia un sacrificiu cu adevărat extraordinar. Care e cauza acestui sacrificiu? Numai prietenia? Ori cât de naiv ar fi cineva cu greu ar putea admite așa ceva. Germania n'a făcut oare făgăduieli teritoriale Italiei? Și care sunt făgăduielile ei?

Un deputat francez, bine cunoscut pentru sentimentele sale italo-file, d. Jean Ybarnegaray,

(Continuare în pag. 2-a)

Spania, punct vulnerabil în Europa

O nouă intervenție din afară ar compromite pacea

Părerile cercurilor oficioase italiene

Roma, 27. (Rador). — Buletinul oficios „Informazione Diplomatica" publică nota următoare:

„Înainte de a-și exprima părerea asupra discursului d-lui Chamberlain, cercurile responsabile italiene au voit să aștepte pentru a putea ceti textul complet al acestui discurs.

Mai multe părți din discursul d-lui Chamberlain au atras în mod deosebit atenția cercurilor responsabile italiene, și în deosebi pasagiul, care critică Societatea Națiunilor, cel referitor la refuzul opus propunerii Uniunii Sovietice cum și luarea de poziție față de problema cehoslovacă.

Cu privire la raporturile italo-britanice și la negocierile în curs, cercurile responsabile înclină să împărtășească optimismul d-lui Chamberlain și apreciază cu simpatie forma și substanța declarațiilor, pe care d-sa le-a făcut cu privire la Italia.

In ce privește forțele legionare italiene din Spania, se știe că Italia își va ține angajamentul de a le retrage în momentul când francezii și rușii vor fi gata să facă același lucru și să aplice în mod loial planul britanic cu privire la toate părțile în cauză.

Se știe de altfel că, deoarece Italia n'a mai trimis de câteva luni forțe suplimentare, efectivele italiene în Spania sunt foarte reduse, și lucrul acesta se știe tot atât de bine la Paris ca și la Londra.

Cercurile responsabile italiene urmăresc cu cea mai mare atenție îndemnurile de intervenție în Spania, lucru care, dacă s'ar produce, ar avea consecințe foarte grave și ar fi de natură să compromită pacea pe continentul european".

IMPRESIA DISCURSULUI D-LUI CHAMBERLAIN IN IUGOSLAVIA

Belgrad, 27 (Rador). — *Sub titlul „Satisfacția noastră" ziarul oficios „Vreme" comentează declarațiile d-lui Chamberlain într'un editorial, scriind între altele:*

„In Iugoslavia, cuvintele d-lui Chamberlain n'au surprins pe nimeni. Ni se pare chiar că le-am mai auzit odată. Expunerea făcută la 9 Martie de d. Stoiadinovici în fața Camerei se inspira din același spirit. Cum am putea să nu ne bucurăm, când constatăm că Iugoslavia era pe drumul cel bun?"

Țările nordice nu cooperează la vre-o alianță a marilor puteri

Stockholm, 27. (Rador). — **Comentând cuvintele prin care d. Chamberlain preconiza în recentul său discurs o colaborare între mai multe state membre ale Societății Națiunilor pentru împiedicarea oricărei agresiuni eventuale, ziarul liberal „Stockholms Tidningen" scrie:**

„Țările nordice nu au nici dorința nici motive de a coopera la vreo alianță. Neființd câtuși de puțin responsabile de situația creată în Europa de marile puteri, Statele Scandinave aspiră să rămână în afară de lupte, atâta timp cât nu vor fi ele însăși amenințate. Neutralitatea continuă să rămână linia de conduită naturală pentru Suedia și pentru toate țările nordice".

PE FRONTUL DE LUPTĂ

Forțele naționaliste au intrat în Catalonia

Republicanii se retrag pe toată linia

Salamanca, 27 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite următorul comunicat oficial dat de Marele Cartier general al trupelor naționaliste:

„Am continuat să înaintăm în Aragon. Forțele cari operează la aripa dreaptă au ocupat Santa Brbara, vârful de munte Tardera, Castillar, Jaganta și câteva cote. Forțele ce operează în sectorul Los Monegros au progresat pe o adâncime de 32 km., ocupând localitățile Vaparta, Penalba și Gandasnos. O altă coloană a trecut râul Guadalope, la sud-est de Caspe, ocupând trei cote.

S'au capturat 300 prizonieri.

In zona dela nord de Los Monegros, am ocupat 12 sate și mai multe înălțimi. Trupele noastre au trecut de Alubierra, ajungând spre sud la 3 km. Forțele ce operează la aripa stângă au ocupat 22 sate și au ajuns până la Labata, Casbas de Huesca, Angues, Besren, Antillon, Pertusa. Am depășit râul Alcanadre, în apropiere de Pertusa.

Pe acest front s'au făcut 800 prizonieri.

*

Saragossa, 27 (Rador). — **In cursul zilei de astăzi, trupele naționaliste și-au continuat înaintarea victorioasă în toate sectoarele frontului din Aragon.**

La amiază, ele se aflau numai la 30 klm. de Lerida.

*

Salamanca, 27 (Rador). — Ultimul comunicat oficial al marelui cartier general arată că trupele comandate de generalul Alonso au pătruns în provincia Castellon, unde au ocupat localitatea Parras și înălțimea Torrardor.

*

Burgos, 27 (Rador). — **Naționaliștii au ocupat satul Candasnos și au înaintat cu peste 10 kilometri pe șoseaua care duce dela Saragossa la frontiera franceză. Ei au ocupat deasemenea înălțimile El Redroso și platoul de Las Ventas.**

Trupele generalului Franco se găsesc la zece kilometri de Fraga și la cinci klm. de linia de fortificații situată la vest de râul Cinca.

Pe frontul Tagelui, inamicul bate în retragere.

Retragerea republicanilor

Burgos, 27 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

In fața presiunei exercitată de trupele naționaliste, trupele republicane au trebuit să evacueze localitățile Mas de las Matas și Castellote, dela limita provinciilor Teruel și Castellon.

*

Barcelona, 27 (Rador). — Lupta a fost crâncenă la sud de Ebru, în sectorul Alcaniz. In fața presiunii puternice a trupelor naționaliste, republicanii au fost nevoiți să evacueze Mas de las Matas, Aguaviva și Castellote, în apropierea imediată a graniței dintre provinciile Terruel și Castellon de la Plana.

Masivul Maestrazzo oferă acum forțelor republicane posibilități de rezistență, care le va îngădui să pună o barieră puternică naționaliștilor, în cursa lor spre Mare.

MASACRUL COMUNIST DELA MELINOS

Salamanca, 27 (Rador). — Agenția D. N. B. tranmite:

In orășelul Melinos, comuniștii au masacrat un mare număr de locuitori înainte de a se retrage din această localitate în fața înaintării trupelor naționaliste.

La intrarea în orășel, care a fost ocupat fără luptă, trupele generalului Franco au găsit străzile presărate cu cadavre, dintre care multe erau cadavre de femei și copii.

Primele trupe intrate în Catalonia

Saragossa, 27 (Rador). — Corespondentul agenției Havas transmite:

La căderea nopții, trupele de sub comanda generalului Yague au intrat în Catalonia, ocupând satul Salgopreio.

Orașul Fraga este complet încercuit. Primele patrule naționaliste au și intrat în el.

Naționaliștii au ocupat malul stâng al râului Cinca pe o lărgime de cinci până la zece kilometri și pe o adâncime de trei până la cinci kilometri.

SITUAȚIA LA MADRID

Madrid, 27 (Rador). — Corespondentul agenției „Reuter" transmite:

Madridul este actualmente apărat numai de spanioli, deoarece ultimele trupe din brigada internațională care mai rămăseseră în oraș au fost trimise în alte sectoare ale frontului.

MAIORUL TRONCOSO S'A INAPOIAT IN SPANIA

Hendaye, 27 (Rador). — *Maiorul Troncoso și studentul Saratz liberați după 6 luni de închisoare executate la Brest, pentru încercarea de răpire a submarinului spaniol „C. 2", au sosit aseară în gara Hendaye, însoțiți de mai mulți agenți ai poliției de siguranță.*

Ei au fost conduși la frontieră, unde au trecut în Spania naționalistă pe jos, peste podul internațional.

In Spania li s'a făcut o primire foarte cordială, iar la Irun s'a dat în onoarea lor o recepție la Cercul militar.

NOUI MEMBRI IN CONSILIUL NAȚIONAL

Burgos, 27 (Rador). — Generalul Franco a numit doi membri noui în consiliul național al Spaniei.

Noui numiți sunt: amiralul Francisco Basterreche și ofițerul de stat-major Cuesta.

PRIETENIA ANGLO-ROMÂNĂ

Asistența la festivalul de Duminică dela Opera română
(Citiți darea de seamă în corpul ziarului)

CUTREMUR INREGISTRAT LA BUCUREȘTI

Pe seismogramele în curs de înregistrare la Observatorul din București, se află înscris un cutremur al cărui epicentru se găsește la o depărtare de vreo 1400 km. La București, înregistrările au început la ora 13 și 18 minute. In regiunea epicentrală, cutremurul pare a fi fost destul de violent.

CUTREMUR PUTERNIC SIMȚIT LA BUDAPESTA

Budapesta, 27. (Rador). — Astăzi la ora 12 și 20 minute, un cutremur destul de puternic a fost simțit la Budapesta timp de trei secunde.

Mobilele au fost mișcate din loc și pendulele oprite în numeroase case.

Pagube serioase nu se semnalează.

Se presupune că epicentrul cutremurului este în Balcani.

Moartea fostului prim-ministru grec Mihalacopulos

Atena, 27 (Rador). — *Azi a încetat din viață fostul președinte al consiliului de miniștri Mihalacopulos.*

Comandantul armatei finlandeze în audiență la d. Hitler

Berlin, 27 (Rador). — **Fuehrerul-cancelar a primit, astăzi, pe generalul Oestermann, comandantul suprem al armatei finlandeze, care se află actualmente în vizită la Berlin.**

Generalul Oestermann a fost prezentat Fuehrerului de ministrul Finlandei la Berlin.

ASPECTE SOCIALE DIN ARDEAL

Sătenii la drum

de I. AGÂRBICEANU

Intre rezultatele politicianismului la sate s'a relevat și acest aspect neobicinuit: pornirea sătenilor la drum, în delegații. Mai ales la prefecturile de județe.

In anii cei dintâi după unire fenomenul era sporadic. Delegațiile de săteni, cari băteau mai ales drumurile orașelor reședințe de județe erau mai rare, și mai puțin numeroase. Dar, cu trecerea anilor, cu tot mai adâncа politicianizare a satelor, drumurile s'au sporit și numărul delegațiilor a crescut. Răul a intrat așa de adânc, încât chiar azi, în noua ordine, sunt săteni cari vor să influențeze prefecturile pe cine să le pună sau să nu le pună primari. Incă nu le vine să creadă că s'a schimbat ceva în România.

Inainte de unire era o raritate o delegație de cincizeci săteni aflată la prefectură. Și, ajungea până aici, numai în chestiuni de mare importanță, și după ce au epuizat toate încercările la forurile inferioare cu prilejul schimbării guvernelor la noi, în toiul campaniilor electorale, ca și la începutul și sfârșitul lor, cu prilejul schimbării și numai a prefectului, aceste delegații sătești băteau toate drumurile județelor.

Sunt o mulțime de sate în cari cel puțin jumătate din populație cu drept de vot, au făcut parte din astfel de caravane.

Exodul acesta continuu, al satului la oraș nu putea intra în obiceiu, fără sprijinul autorităților politicianiste. Aceste autorități au provocat, în mare măsură, purtarea țăranilor pe drumuri.

In campaniile electorale se făceau diferite promisiuni pentru fiecare sat, de către agenții electorali ai partidelor. Dar agenții electorali veniau și plecau. Autoritățile rămâneau. Adeseori chiar prefecții, exponenți politici, făceau promisiuni. Dar apoi și ei, ori uitau, ori nu le puteau împlini. Satul aștepta o vreme, apoi pleca la drum. Pe parlamentari de obicei nu-i aflau. Și atunci dădeau asalt asupra prefectorilor.

Dar multe delegații porneau din sat și pentru aranjarea unor chestiuni de administrație sau de politică locală. Taberele în luptă se războiau adeseori la prefecturile de județ pentru alegerea sau răsturnarea primarilor, a comisiilor interimare.

Era un spectacol dintre cele mai degradatoare să vezi aproape zilnic pâlcuri pâlcuri de țărani inundând coridoarele prefecturilor, așteptând să le vină rândul la audiențe. Dela o vreme ori cine vedea coborând din trenuri grupe de țărani, cu traista în băț știa că vor lua drumul reședinței județene. Sau când îi vedeai intrând în oraș în cete și fără nimic de vânzare.

Nu numai iarna, când munca țăranului e redusă, ci și în toiul verii, delegațiile nu se mai ispraveau.

Așa cum țăranul nostru pentru o fără de nimica în loc să se împace acasă cu adversarul, e gata să facă și de zece ori drumul judecătoriei, tot astfel era și mentalitatea acestor bătători de drumuri. Nu se gândeau la ceeace pierd, în economia lor, prădându-și timpul cel scump. Numai să răușască, să apuce de-asupra „potrivnicului".

Uneori și chestiuni cari trebuiau resolvite administrativ, îi porneau la drum pe săteni. Incetinea aparatului nostru administrativ pe de-o parte, pe de alta obicinuința de-a rezolva ori ce lucru numai autoritatea cea mai înaltă, făcând inexistentă pe cea mai apropiată, pricinuiau această neprețuită pierdere de vreme.

Dar delegațiile, întrucât puteau, voiau să reprezinte majoritatea satului. Ele se înarmau cu iscălituri din sat, unele autentice, altele și falsificate.

Ori ce delegație, era premersă de o mare agitație în sat, și adeseori urmată de-o agitație și mai mare.

S'au întâmplat și încăerări din cauza lor, iar dușmăniile s'au aprins cu nemiluita.

Cu timpul s'au selecționat chiar „șefi", „conducători" de delegații, cari pentru cheltuiala de drum și o diurnă erau ori când gata să plece la oraș. Și nu numai la prefectură. Ei știau conduce delegații și la... vlădicii, de-o pildă. Sătenii obicinuiți să încerce rezolvarea chestiunilor direct cu cel mare în grad, începuseră să pornească în delegații și la Episcopi, cu preferarea forurilor administrative bisericești imediate.

Dacă acestor delegații călătoare li s'ar putea pune cruce definitiv, — s'ar restabili în mare măsură armonia în viața satului, și respectul autorității imediate.

Mexicul primește pe toți refugiații din alte state

Mexico, 27. (Rador). — Ministrul internelor a declarat unui ziarist că „străinii victime ale persecuțiilor din diferite state, cari caută refugiu în statul mexican, vor fi primiți ca frați și li se va garanta protecție și pace".

Sădirea pomilor în Capitală

Elevi din școli primare sădind pomi la velodromul primăriei sect. I (Galben)

Duminică dimineața, cu băcăile în Cișmigiu